মাকণৰ গোসাঁই

বীৰেন্দ্ৰকুমাৰ ভট্টাচাৰ্য

পুৱা শুই উঠি মাকণে গোসাঁই-ঘৰৰ থাপনাৰ ওচৰত আঁঠু কাঢ়ি প্ৰাৰ্থনা জনালে, "প্ৰভু, মোক মাৰি নিয়াঁ। প্ৰভু, মোক মাৰি নিয়াঁ।"

কপালৰ সেন্দুৰ মচ খোৱা দিন ধৰি তাই নিতৌ সেই একে প্ৰাৰ্থনাকে কৰি আহিছে। আজিও তাকে কৰিছে। আজি কিন্তু তাইৰ মনে মনে গোসাঁইৰ ওপৰত অভিমান হ'ল। ইমান জ্বালা-যন্ত্ৰণাৰপৰা উদ্ধাৰ কৰাৰ পথ যদি সৰ্বনিয়ন্তাই দিব নোৱাৰে, তেন্তে দিব কোনে? মানুহতো তাইক উপেক্ষাই কৰি আহিছে। শুদা ঘৰখনত এটি হাত ধৰা মানুহ নাই; এনে এটি সহৃদয় চুবুৰীয়া নাই, যাৰ সহানুভূতিৰ ওপৰত তাই বাচি থাকিব পাৰে। বাৰীকণৰ বাহিৰে আৰু এচিকটা মাটিও নাই; খাবলৈ আৰ ঘৰ তাৰ ঘৰ ঘূৰি-মেলি এমুঠি খুজি আনে। দিনটোৰ বেছি ভাগ সময় যায় বাপুকণ গোসাঁইৰ ঘৰত। তাতে গোসানীৰ ঘৰৰ দুই-এপদ বন-বাৰী কৰি তাই পইছাই হওক, বস্তুৰেই হওক, কিবা এটি পাই আনে। এইদৰে তাইৰ জীৱন চলিছিল আজি দুবছৰ। এই দুবছৰ তাই বাৰী-ভাত খাইছে।......

প্ৰাৰ্থনা কৰোঁতে কৰোঁতে মাকণৰ আজি চকু-পানী ওলাল। টোপালে টোপালে পানী পৰি পৰি বেদীৰ মাটি তিয়াই দিলে, কিন্তু তথাপিও তাইৰ শোকৰ সোঁত বন্ধ নহ'ল। বাৰে বাৰে তাই কণা গোসাঁইৰ ওচৰত প্ৰাৰ্থনা কৰিলে, "প্ৰভু মোক মাৰি নিয়াঁ, মাৰি নিয়াঁ প্ৰভু!"

কিন্তু তাইৰ প্ৰাৰ্থনা ব্যৰ্থ হ'ল। বাৰে বাৰে প্ৰাৰ্থনাৰ ধ্যান-ভঙ্গ কৰিলেহি বাপুকণ গোসাঁইৰ মূৰ্ত্তিয়ে।

বাপুকণ গোসাঁই।

সুন্দৰ, সুঠাম, বগা, ধুনীয়া মুখৰ পুৰুষ বাপুকণ গোসাঁই। দেখিলে মন শাঁত পৰি যায়। কথা শুনিলে মৌমাখিয়ে গুণ্‌গুণোৱা যেন লাগে। দহ ৰাইজে মানে বাপুকণ গোসাঁইক। দিনটোত চাৰি প্ৰসঙ্গ নাম চলে। গুৰু-

মানসিলৈ হো-হোৱাই আহি আহি থকা শিষ্য-প্ৰশিষ্যকেৰে চ'ৰাঘৰ ভৰি থাকে। অৱশ্যে বাৰিষাৰ দিনকেইটাত অলপ আহ-যাহ কম হয়। মানুহবোৰ খেতি-খোলা পাতিব লাগে, সেই কাৰণে গোসাঁইৰ ওচৰলৈ আহিবলৈ সময় নেপায়।

কালিও এটি প্ৰাণীও তাত নাছিল। গোসানী মাকৰ ঘৰলৈ গৈছিল। আদবেলাৰ বাট, কিন্তু পৰ থাকি গধূলি ঘূৰি অহাৰ কথা। তাই আবেলি গোসাঁইৰ ঢেঁকীঘৰ পাইছিলগৈ "আই, আই" বুলি চিঞৰি। কিন্তু আইৰ পৰিবৰ্তে মাত দিলে প্ৰভুৱে। প্ৰভুৰ কোমল, মৰমিয়াল মাত শুনি মাকণৰ অন্তৰৰ ঘৰিয়ণা লৰি গ'ল, "কোন অ' সেইজনী? মাকণনে? আহ, ইয়ালৈকে সোমাই আহ।"

গোসানীয়ে পুৱায় ভাত-পানী দি গোসাঁইক জিৰাবলৈ অনন্ত অৱসৰ উলিয়াই দি গৈছিল। সেই কাৰণে নিশ্চিন্ত মনে মেৰ-চৰা এখনতে গাৰু এটা লৈ আউজি গোসাঁয়ে বিশ্ৰাম কৰিছিল। মাকণে সভয়ে সোমাই দেখিলে মুকলি গা আৰু মনোহৰ মুখেৰে আয়মত বহি গোসাঁয়ে তাইৰ ফালে চাই মিচিক মিচিক হাঁহিছে। হাঁহিটো কেনেবা কেনেবা লাগিল।

কি কাণ্ড! ছিৰি বিষ্টু! তাই লাজত চকুকেইটা মাটিৰপৰা তুলি আনিব নোৱাৰি এৰাবাৰীৰ বটগছ জোপাৰ দৰে স্থিৰ হৈ ৰ'ল। মুখেৰে আন কি কথা সুধিবলৈও দ্বিধা বোধ কৰিলে।

"মাকণ, তই ঘৰৰ মানুহজনী হৈ মোৰ আগত ইমান লাজ কৰনে? আহ মোৰ ওচৰতে বহহি, তোৰ গিৰিয়েৰৰ কথা কওঁ। আমি দুয়োটা সৰুতে" বুলি কথা কৈ কৈ বাপুকণ গোসাঁই ৰৈ গ'ল।

মাকণ উলটিব খুজিছিল। বাপুকণ গোসাঁই লাহেকৈ উঠি পৰিল। "ৰবিচোন বাৰু মাকণ, ৰবি।"

অগত্যা মাকণ ৰ'ল।

"কিয় আহিছিলি কচোন ক। আয়েৰ ঘৰত নাই"—

"আহিছিলোঁ। আয়ে চাউল এদোণ দিয়াৰ কথা আছিল"—বুলি কিং-কৰ্তব্য-বিমূঢ় হৈ মাকণ ৰৈ গ'ল।

"বাৰু, পাবি চাউলদোণ। মই থাকোঁতেনো তোৰ কিহৰ চিন্তা হয়নে অ'? গিৰিয়েৰ মৰিবৰ সময়ত মোক কৈ গৈছে তোক চাবলৈ।"

মাকণে সেইবোৰ একো গম নেপায়। তাই মাথোন গম পালে বাপুকণ

গোসাঁই আইটৈ [illegible] চাই [illegible] উঠিছিল, কিন্তু কিয় জানো [illegible] বাপুকণ গোসাঁইৰ [illegible]

অলপ সময় পাছতে তাই [illegible] আছিল। [illegible] আইটোক ক'লে আইটৈ পুনৰ [illegible] আছিল।

নিশা নিশাটো তাই কম শোৱাছিল। [illegible] পিৰিকেকৰ পৰাল [illegible] বাপুকণ গোসাঁইৰ ওচৰত তাইৰ অৱস্থা কি হৈ গ'ল! আইটো [illegible] আছিল, বাপুকণ গোসাঁয়ে নিজেই তাইক......

গোসাঁয়ে তাইক ক্ষমা কৰিবনে? নকৰে। মাকতে ক্ষমিলে তাইক ক্ষমা কৰিবনে? নকৰে। তাই নিজক নিজে ক্ষমা কৰিব পাৰিবনে? নোৱাৰে। কিন্তু বাপুকণ গোসাঁয়ে মায়া জানে। চকুৰে চালে, মুখেৰে মাতিলে মানুহ বশ হৈ যায়।

পুৱা তই উঠি গা-পা ধুই আহি গোসাঁইৰ ঘৰৰ সেই শাৰে তাই প্ৰাৰ্থনা কৰিছিলহি। "বাপুকণ গোসাঁই মৌ অহাৰ আগতে মোক মাৰি নিয়াঁ, প্ৰভু। সেই মহাপী গোসাঁইটোৰ হাতত মোক পৰাই দিনিবা প্ৰভু!"

কিন্তু বাপুকণ গোসাঁই অহাতেকে তাইৰ জীৱনত এক্কা সৰ্বনাশ। গোসাঁই তাইৰ ঘৰ ওলালহি। বাপুকণ গোসাঁইৰ সুন্দৰ ওঠাৰ মনোৰম দেহটিলৈ চাই তাই আকৌ বশ হৈ গ'ল। বাপুকণ গোসাঁয়ে মিচিক কৰি হাঁহি তাইক ক'লে, "কি হ'ল হে চেনিচম্পা, বৰ লাগি ব'লা দেখোন?"

বাপুকণ গোসাঁইৰ মাতত এটি আপুকণীয়া চেনেহৰ সুৰ আছিল। আৰুনো মাকণ আছিল চেনেহৰ কঙালী। বাপুকণ গোসাঁইৰ মাত শুনি তাইৰ হিয়াত আন একো নহ'লেও প্ৰতিবাদ কৰাৰ সাহস নহ'ল। নিথৰ প্ৰতিমাৰ দৰে তাই বাপুকণ গোসাঁইলৈ চাই ৰ'ল।

বাপুকণ গোসাঁয়ে নিজেই ভগা পাটী-চৰা এখন পাৰি বহি প'লে। নিকঙৰ মাকণৰ মনোভাৱ ধৰিব নোৱাৰি তেওঁ লাহে লাহে আৰম্ভ কৰিলে,—"তোৰ ঘৰ-দুৱাৰ দেখোন উৰলি গ'ল?"

"এৰা, কোনেনো ঘৰ চায়?"

"তই দেখোন মোৰ বাৰীতে ঘৰ কৰি থাকিব পাৰ। মোৰে থাকি,

থাকিবি।" "নাই প্ৰভু। এই ভেটিত দেখা পেলাও বুলি ভাবিছোঁ। মোক অৱশ্যেই আৰু নধৰিব।"

"থাক, থাক। তোৰ ভাবটো হওঁতে ভালেই। পিছে তিৰোতা যেতিয়া এটা আশ্ৰয় নহ'লে থাকিবি কেনেকৈ?"

"মোৰ গোসাঁই আছে নহয় থাপনাত।"

"অ, অ"—বুলি ৰাজৰ ছলেৰে গোসাঁই-ঘৰলৈ চালে। কিন্তু গোসাঁই-থাপনালৈ চাওঁতেই হঠাতে ৰাপুকণৰ মুখ গম্ভীৰ হৈ উঠিল, "তোৰ ইয়াত কি আছে এইজনা?"

"জনাৰায়ণ।"

"ক'ৰপৰা অনা?"

"দেৱগিৰিৰপৰা।"

"কিমান দিন শালগ্ৰাম ধুওৱা নাই?"

"ছবছৰ।"

"ৰাখি থৈছ কেলেই শালগ্ৰাম?"

"উদং ঘৰত থাকি মোৰ ভয় লাগে।"

"হুঁ"—বুলি ৰাপুকণ গোসাঁয়ে খন্তেক ভাবিলে,—"কালিলৈ মই নিজে আহি গোসাঁই ধুৱামহি। এইদৰে গোসাঁইক অনাদৰ কৰি ৰাখিলে ৰৌ-ৰৌ নৰকত পৰিবি।"

সাৱধান বাণী শুনাই ৰাপুকণ গোসাঁই ওলাই গ'ল। মাকণৰ হৃদয় অনুতাপেৰে ভৰি পৰিল। হয়তো ছবছৰ গোসাঁই ধুওৱা নাই। গোসাঁই তাইৰ ওপৰত সন্তুষ্ট হ'ব কেনেকৈ? অসন্তুষ্ট গোসাঁয়ে তাইৰ প্ৰাৰ্থনাৰেবা উত্তৰ দিব কেনেকৈ?

ৰাপুকণ গোসাঁইলৈ তাইৰ ভক্তিত মূৰ দোঁ খাই গ'ল। তাইৰ কথা তেওঁ ইমান ভাবে দেহি!

পিছদিনা পুৱতি নিশাতে তাই বাহিৰত ৰাপুকণ গোসাঁইৰ মাত শুনিলে। তাই আচৰিত হ'ল। এই নিশাতে গোসাঁই ধুৱাবলৈ আহিল কেলেই গোসাঁই? বোধ হয় দৈৱ-ক্ষণ চাই আহিছে। ছবছৰৰ পাপ নহ'লে মোচন হ'ব কেনেকৈ?

লৰা-লৰিকৈ দুৱাৰ ডাংডাল মেলি তাই বাহিৰলৈ ওলাই গ'ল। দেখিলে চকামকা এন্ধাৰত ধূপৰ ধোঁৱাৰ দৰে জিলিকিছে ৰাপুকণ গোসাঁইৰ দেহৰ

জ্যোতি। মানুহটোৰ গাত ঈশ্বৰ-তেজ আছে। থিৰ হৈ তাই চাই ৰ'ল বাপুকণ গোসাঁইলৈ। বাপুকণে মৰমেৰে মাতিলে, "চেনিচম্পা, তই মোৰ গোসানী!"

মাকণ আচৰিত হ'ল। বিশেষকৈ 'চেনিচম্পা' আৰু 'গোসানী' শব্দ দুটিত। অবুজভাৱে তাই গোসাঁইলৈ চাই ৰ'ল।

"তই আচৰিত হৈছ, নহয়নে? মই এটা সপোন দেখি উঠি উঠি আহিলোঁ।"

"কি সপোন?"

"তোৰ জলনাৰায়ণজনাই তেওঁক ইয়াৰপৰা লৈ যাবলৈ মোক আদেশ দিছে।"

"মিছা কথা।"

"সঁচা।" পাতলকৈ হাঁহিলে বাপুকণ গোসাঁয়ে।

"মই নিবলৈ নিদিওঁ।"

"মই জানো, তই গোসাঁই নহ'লে থাকিব নোৱাৰা গোসাঁই গ'লে গোসানীও যাব লাগিব।"

"মই নেযাওঁ।"

"নগৈ থাকিলে গোসাঁয়ে জগৰ ধৰিব।"

মাকণৰ হৃদয় কঁপি উঠিল,—"নধৰে, নধৰে" বুলি তাই বিজু হৈ গোসাঁই-ঘৰৰ ফালে দৌৰ মাৰিলে।

থন্তেক তধা লাগি ৰৈ বাপুকণ পিছে পিছে গ'ল। গৈ দেখিলে জলনাৰায়ণজনা ডিডিত গামোচাৰে বান্ধি আঁৰি তাই থাপনাৰ ওচৰত ৰৈ আছে। পোহৰ হৈছিল। বাপুকণে চিঞৰি সুধিলে, "হেৰ অধৰমী, কৰিছ কি? গা-পা নোধোৱাকৈ চুলি কিয় শালগ্ৰাম?"

"মোৰ গোসাঁই আপুনি নেপায়।"

বাপুকণ থিৰ হৈ ৰ'ল। দেখিলে এইজনী কালি দেখা মাকণ নহয়। পৰহি লগ পোৱা মাকণো এইজনী নহয়। এইজনী মাকণ সম্পূৰ্ণ বেলেগ। অপৰিচিতা। এই বেশত তাইক বশ কৰা সহজ নহয়।

তথাপি বাহিৰতে কিছু সময় বাপুকণ ৰ'ল। কিন্তু মাকণ গোসাঁই-ঘৰৰপৰা ওলাই নাহিল। অগত্যা তেওঁ লাহে লাহে ঘৰৰ ফালে খোজ ল'লে।

[illegible]

বাপুকণে [illegible]।

অলপ পিছত সোণালী [illegible] আছিল। কিন্তু [illegible] মৰিল।

[illegible] সোণালী চট্ চট্ কৰি [illegible]। [illegible], "[illegible]?"

[illegible]। দ্বিতীয়বাৰ সোণালীয়ে [illegible] সুধিলে, "[illegible]?"

"হয়। এই [illegible] কি কৰিছ?"

"আহি [illegible]", [illegible]। "নাই, নাই, [illegible] নাই, নাই, [illegible] লগত কথা ক'লা।"

"আহ! আপুনি [illegible], কোন [illegible]?" [illegible] কৰিলে। কিন্তু একো [illegible]। [illegible] সোণাবিলে।

সোণালী [illegible] বাপুকণ গোঁসাইৰ [illegible] বাবে। বাপুকণ গোঁসাইৰ [illegible] মেলালে।—সোণালীৰ শেষ [illegible] হৈ গ'ল।

"হৈ একো লাভ নাই।"

"আপোনালোক সব নিষ্ঠুৰ [illegible]" বুলি সোণালী জোৰজোৰকৈ কান্দিব ধৰিলে।—"আইক যদি [illegible] বুলি ধৰিব। তাইৰো আমাৰ [illegible] আছে কোন?"

আচৰিত হৈ [illegible] বাপুকণ গোঁসাইয়ে সোণালীৰ [illegible]। [illegible] কেতিয়া? [illegible]। [illegible] গোঁসাই-[illegible]। [illegible]

[illegible] সোণকোণেৰে [illegible]

জৰ ডুমনীয়া। কোনো নাছিল। বাপুকণ গোসাঁয়ে গৈ অচেতন মাকণৰ কপালত হাত দি লাহে লাহে ক'লে—"মাকণ, শুনিছনে?"

মাকণে এবাৰ চকু মেলি তেওঁৰ ফালে চালে। চকুযুৰি অৱসাদগ্ৰস্ত। "কি হ'ল?"

"এই জ্বৰ এৰ। তোৰ গোসাঁই তোৰপৰা কোনেও নিনিয়ে।" নৰ কণ্ঠেৰে মাকণে উত্তৰ দিলে। "আৰু নাই, এক মুহূৰ্তও মই এই পৃথিৱীত থাকিব নোখোজোঁ। গোসাঁয়ে মোক এই যন্ত্ৰণাৰপৰা উদ্ধাৰ কৰক।"

মাকণৰ নীৰৱ আৰু অৱশ মুখখনলৈ চাই বাপুকণ গোসাঁয়ে কিং-কৰ্তব্য-বিমূঢ় হৈ মনে মনে ৰ'ল।

এনেতে ওলালহি গোসানী। বাটি এটাত অকণ দৈৰ পানী, লগতে ভুটিমান কোমল-চাউল আৰু পকা কল লৈ আহিছিল। বাপুকণ গোসাঁয়ে তেওঁক দেখিয়েই সকাহ পালে। লাহেকৈ মাকণৰ ফালে চাই ক'লে, "মাকণ, চাচোন, আয়েৰে তোলৈ কি আনিছে?"

মাকণে চকু মেলি চাই গোসানীক দেখি লাহে লাহে ক'লে, "আই, এইবোৰ কি আনিছে? খাই জী থকাতকৈ মই নাখাই মৰাই ভাল।"

গোসানীয়ে আকুল স্বৰেৰে ক'লে, "গোসাঁইৰ শপত দিছোঁ, তই মৰ যদি মৰো মৰিম।"

মাকণে কিন্তু জেদ নেৰিলে। তাইৰ বাপুকণ গোসাঁইৰ ওপৰত অভিমান হৈছিল। আৰু অভিমান হৈছিল পৃথিৱীখনৰ ওপৰত। বাপুকণ গোসাঁয়ে তাইক নিসহায় যেন দেখি কাম-ভাৰ লৈ তাইৰ কাষ চাপিছিলহি। এই কথা তাই কাৰো আগত প্ৰকাশ কৰিব নোৱাৰে, অথচ সঁচা কথা এটা মিছাও কৰিব নোৱাৰে। তাই লাহে লাহে বুজি পাইছিল যে তাইৰ গোসাঁইজনা নিৰ খোজাৰ আচল কাৰণ হৈছে তাইক গোসাঁইৰ হাতৰ মুঠিত সুমাই লোৱা। এবাৰ যদি হাতৰ মুঠিত পৰে তেন্তে অবলাৰ আৰু ৰক্ষা ক'ত?

অকল জানো মেয়ে? বাপুকণ গোসাঁইহঁতৰ সহায় নেপালে তাই জীয়াইয়েই বা থাকিব কেনেকৈ? কাৰ ঘৰত ধান বানিব, কাৰ ঘৰত ইটো সিটো বিচাৰি যাব? বাপুকণ গোসাঁইৰ কথাই ঠিক; আশ্ৰয় বিনা অবলাৰ মৰণ। বিধৱাৰ বিশেষতঃ।

বাপুকণ গোসাঁইৰ প্ৰতিষ্ঠা আছে, কথা ক'লে মানুহে মানে। তাইৰ

কিহৰ আছে? তাইৰ দুখ বুজা মানুহ এইখন নহয়। বাপুকণ গোসাঁইৰ কামনাৰ জুইত আহুতি দি এদিন দুখীয়া জীৱন ছিন্‌ ভিন্নকৈ অপমানত নাম ডুবাওঁতেও, আজি সমগ্ৰ অঞ্চলটোতে সন্মানেৰে সৰাই আছে।

এইবোৰ কথা ক'বলৈ তাইৰ ইচ্ছা নাই, কাৰণ তাইৰ কথা বুজা নৰ লোক। বিধবাৰ মৃত্যুৰ মুখ কামনাৰ বিৰুদ্ধে যুঁজ কৰি কৰি যেতিয়া গোসাঁই-গোসানী দুয়ো পৰাস্ত হ'ল তেতিয়া আচৰিত বাপুকণ গোসাঁয়ে এটা সংকল্প লৈ পেলালে।

বাপুকণে ঘোষণা কৰিলে যে মাকণৰ শনিৰ দশা পৰিছে আৰু সেই কাৰণে তিনি খণ্ডৰ বাবে বাহ্মণভোজন চণ্ডী-পাঠৰ আয়োজন কৰা দৰকাৰ। মাকণৰ ত্ৰান্ত শয্যাতে সেই চণ্ডীপাঠ আৰম্ভ হ'ব বুলি তেওঁ গোসানীৰ আগত দৃঢ়তাৰে ঘোষণা কৰিলে।

গোসানীয়ে উপায়ান্তৰ হৈ এই সময়তে এটি সহজ সমাধান বিচাৰি পালে। তেওঁ মাকণৰ ঘৰতে থাকি চণ্ডীপাঠৰ আয়োজন কৰিবলৈ ধৰিলে।

সেইদিনা সন্ধিয়াবেলাৰেই চণ্ডীপাঠ আৰম্ভ হ'ল। এক অদ্ভুত মনোবলেৰে তেওঁ একাগ্ৰচিত্তে চণ্ডীমাহাত্ম্য পাঠ কৰিবলৈ ধৰিলে।

গোটেই নিশা মাকণৰ গোসাঁই-ঘৰত টিপ্‌ চাকি জ্বলিল। গোসানীয়ে ওচৰতে বহি টোপনিয়াবলৈ ধৰিলে আৰু অৱশেষত অসহ্য হ'লত দীঘল পাটী-চৰা এখনত পৰি লাহে লাহে টোপনি গ'ল।

কিন্তু বাপুকণ গোসাঁইৰ চণ্ডীপাঠত যতি নপৰিল। অনৰ্গল চলি গ'ল পাঠ। মাজনিশা এবাৰ তন্দ্ৰালুতা ভাঙি তেওঁ যেতিয়া মাকণৰ মুখলৈ চালে, তেতিয়া দেখিলে, মাকণৰ মুখ-চকু তেওঁৰ ওপৰত নিবিষ্ট। গোসাঁয়ে পাঠ পঢ়া খন্তেকলৈ বন্ধ কৰি অতি সন্তৰ্পণে সুধিলে—"মাকণ, মোৰ গোসানী, ভাল লাগিছেনে তোৰ?"

মাকণে মূৰেৰে শলাগিলে।

ৰাতিপুৱালৈ নিবিষ্ট চকুৰ জড়তা ভাঙি ওলাল চকুপানী।

বাপুকণে পাঠ পঢ়া বন্ধ কৰি গোসানীক জগালে,—"হেৰা, উঠাচোন, দেৱীৰ কৃপা হৈছে। ৰাতি গা নৌ ধুব লগাৰ আগতে এইক অন্নজল গ্ৰহণ কৰোৱা।"

গোসানী উঠি গৈ বাটিৰ কোমল চাউলবোৰ ভালকৈ ধুলেগৈ। তাৰ

পিছতে সেই বাটিতে অকণ দৈ, চেনি আৰু চাউল সানি এটোপা জলপান আনি মাকণৰ মুখত দিলে।

মাকণে তেতিয়াও তন্ময় হৈ চণ্ডী-মাহাত্ম্য শুনি আছিল। তাইৰ মনৰ পৰা কলুষ, বেজাৰ, ভয়, সকলো আঁতৰি নাইকিয়া হ'ল। কেৱল থাকিল দেৱীৰ ওচৰত এটি আত্ম-সমৰ্পণৰ ভাব।

তাই কেতিয়ানো এটোপা-দুটোপাকৈ জলপান গিলি গ'ল ক'বই নোৱাৰিলে। বাটিৰ সনা জলপান শেষ হ'লত যেতিয়া গোসানীয়ে সুধিলে, "আৰু খাবিনে আই?" তেতিয়াহে তাইৰ জ্ঞান হ'ল যে তাইৰ মৰণব্ৰত বাপুকণ গোসাঁইৰ যাদুৱে ইতিমধ্যে ভাঙি দিছে।

"নেলাগে" বুলি তাই মুখ ঘূৰালে।

এইবাৰ কিন্তু তাইৰ আৰু দুখ নহ'ল। মনে মনে ভাব হ'ল যেন তাইৰ মৰণব্ৰতে লাহে লাহে বাপুকণৰ ওপৰত প্ৰভাৱ বিস্তাৰ কৰিছেগৈ। দৈৱিক শক্তিয়ে কিজানি তেওঁক ভালৰ ফাললৈ লৈ যাব খুজিছে।

ভালকৈ পোহৰ হ'লত গোসানী যেতিয়া গ'লগৈ, তেতিয়া তাই বাপুকণ গোসাঁইৰ ফালে চাই কলে,—"প্ৰভু, দেৱীয়ে আপোনাক জ্ঞান দিয়ক।"

বাপুকণ গোসাঁয়ে তাইৰ কথাত দায় নধৰিলে, বৰং স্বস্তিৰ হুমুনিয়াহ এটা পেলাই লাহে লাহে ক'লে, "মোৰে শপত মাকণ, তই ভাল হ। তোৰ ওপৰত যদি মোৰ কিবা কু-ভাব হৈছিল, আজিৰপৰা আৰু সেইবোৰ এৰিলোঁ। তোক বিতুষ্ট কৰিলে দেৱী বিতুষ্ট হ'ব। আজিৰপৰা তই মোৰ ধৰ্মৰ লগৰী হ'বি।"

মাকণ এইবাৰ উঠি বহিল। "প্ৰভু, আমাৰ দৰে কীট-পতঙ্গৰ মহিমাৰ কথা আপোনালোকৰ দৰে পুৰুষৰ মুখত নুশুৱায়। আপোনালোক দৈৱী জীৱ।"

বাপুকণে এটি হুমুনিয়াহ পেলাই তাৰপৰা উঠি গুচি গ'ল।

মাকণে শান্তিৰ নিশ্বাস পেলাই আপোন মনে বুকুত তেতিয়াও ওলমি থকা জল-নাৰায়ণজনা সাবটি ল'লে। বোধ হয় পৃথিৱীত গোসাঁইৰ বাহিৰে আৰু আন সাৰথি নাই বুলি তাইৰ এটি দৃঢ় বিশ্বাস হৈছিল।